

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae
Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica
aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè
Lutherana[m], Li-||bri nouem.||**

Slotan, Johann

Coloniae, 1560

VD16 S 6745

Liber I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

200
F. IOANNIS SLOTA

NI GEFENSIS SACRAE THE
ologiae Professoris, de verbi Dei
virtute, & Ecclesiae insupe-
rabili potentia.

Liber I.

CAPVT PRIMVM.

DE virtute verbi Dei, ac
illius felici progres-
su, & Ecclesiae insu-
perabili ac inuicta po-
tētia scripturus, patro-
cinium magistri Eccle-
siae, nimirum spiritus sancti, suppli-
cibus votis exopto atque deosco, vt
ipse suppeditare dignetur, quod vel
meam memoriam, vel intelligentiam
subterfugerit. Non enim tam ampla ser-
monis mihi est supellex, neq; mens tā
profundae intelligentiae, neq; memoria
tantae tenacitatis, vt non maximis votis
percupiam, sermonis nostri supellecti-
lem augeri, mentis intelligentiam
reddi

IOAN. SLOT. GEF.

reddi perspicatorem, & memoriã longè tenaciorem. Et vt adsit (quod tamen omnino de me affirmare non possum) eloquentia plana, mens profunda, memoria tenax, omnia tamen otiosa sunt, si non adsit spiritus sanctus, vim suppetitans, docens & suggerens omnia. Huius itaque præsidio, suggestione, & directione confisus, principiò docendū erit, verbum Dei à Deo reuelatum, in quo consistat, aut quid nomine verbi dei accipere debeamus, deinde probandum atque demonstrandum, idem verbum Dei, per eius ministros sufficienter semper ecclesiæ annunciatum, denique ipsam Ecclesiam Dei (quæ verbum istud sibi prædicatum retinet, & per spiritus sancti magisterium, rectè & intelligit & interpretatur) vnà cum verbo suo esse inuictæ & insuperabilis potentia.

CAPVT II.

Verbum
Dei quid.

PORRò ad cognoscendum, quid nomine verbi Dei accipere debeamus, animaduertendum est, verbū dei esse, quicquid ad Ecclesiæ vtilitatem, à deo

DE R
deo reue
finitione
nicæ vtr
verùm e
in quibu
uat quoq
rum defit
se verbum
& duntax
verbis de
nostram h
mus, ac ve
eorum m
strata. I
finitione
continud
quicquid
etiã si in
enim que
cis reper
illis intel
sendum e
gendo, se
Verùm d
pleamus

deo reuelatum est. Sub qua quidem de
finitione non solùm continentur cano
nicæ vtriusque testamenti scripturæ,
verùm etiam traditiones sacrosanctæ,
in quibus bona pars fidei cõsistit. Ener
uat quoque hæc definitio aduersario
rum definitionem, qua dicunt illud ef
se verbum dei, quod à deo reuelatum,
& duntaxat sacris scripturis, expressis
verbis demandatum est. Cæterùm vbi
nostram hanc definitionem, stabilieri
mus, ac veram esse demonstraerimus,
eorum mox apparebit conuulsa ac pro
strata. Porrò circa aduersariorum de
finitionem est obseruandum, non hoc
continuò dei verbum esse censendum,
quicquid verbum dei esse prætenditur,
etiãsi in sacris literis contineatur. Nõ
enim quod scriptum in libris canoni
cis reperitur, sed quod rectè & sanè in
illis intellectum est, hoc verbum dei cẽ
sendum est. Scripturæ enim non in le
gendo, sed in intelligendo consistunt.
Verùm de hoc alibi copiosius, nunc im
pleamus quod polliciti sumus.

Cap.

2. Pet. 1.**1. Thef. 2.****Amos 3.**

ITaque verbum Dei diximus esse, quicquid à deo ad Ecclesiæ utilitatem reuelatum est. Reuelatum autem esse à deo quæ prophetæ ad ecclesiæ utilitatem vaticinati, corypheus Apostolorum Petrus, testimonio suo confirmat, dicēs: Hoc primùm intelligentes, quòd omnis prophetia scripturæ, propria interpretatione non fit. Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed spiritu sancto inspirati, locuti sunt sancti Dei homines. Apostolus quoque Paulus, ea quæ prædicauit, non verbum hominum, sed verbū dei constanter asseuerauit, dicens: Ideo & nos gratias agimus deo sine intermissione, quoniam cū accepissetis à nobis, verbum audit⁹ dei, accepistis illud non vt verbum hominum, sed sicut est verè verbū dei, qui operatur in vobis, qui credidistis. Sed & Amos propheta nihil omnino dominum acturum prædicit, quod non prius reuelauerit prophetis suis. Quia non faciet (inquit) dominus Deus verbum, nisi reuelauerit

secre-

D
secretu
tas. Ex
num pr
phetis f
minibu
quod v
à Deo.
suum, &
bum su
Deum,
& habit
dem mu
patribu
bus isti
vnigen
dei esse
similitu
tu inue
volunt
Hic ita
vt volu
ret, duc
dabat n
cæteris
dum e
lux mu

secretum suum ad seruos suos prophetas. Ex quibus omnibus constat, dominum prius verbum suum reuelasse prophetis suis, qui reuelatione accepta, hominibus eandem denunciauerunt, & id quod vaticinati sunt, hoc accepisse eos à Deo. Reuelauit autem Deus verbum suum, & per prophetas suos & per verbum suum, quod erat in principio apud Deum, & Deus erat, & caro factum est, & habitauit in nobis. Multifariè siquidem multisq; modis olim Deus loquens patribus in prophetis, nouissimè diebus istis loquutus est nobis in filio. Hic vnigenitus dei patris, quum in forma dei esset, exinaniuit semetipsum, & in similitudinem hominum factus, habitu inuentus est vt homo, vt adimpleret voluntatem patris sui, qui miserat eum. Hic itaq; cœlestis doctor à deo missus, vt voluntatem dei hominibus insinueret, duodecim elegit Apostolos, quibus dabat nosse mysteria regni dei, quum cæteris loqueretur in parabolis. His dictum est: Vos estis sal terræ: Vos estis lux mundi: Qui vos audit, me audit, & qui

Verbum
suum per
quos reue-
lauerit de-
us.

Ioan. 1.

Philip. 2.

Matt. 5.

Luc. 10

Luc. 10

qui vos spernit, me spernit. Qui autem me spernit, spernit eum qui misit me. Amen dico vobis, quæcunque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo:

Matt. 18.

Ioan. 20.

erunt soluta & in cælo. Accipite spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. His itaque electis apostolis suis plurima reuelauit, ac per

Matt. 21.

femetipsum aperire dignatus est incarnatus filius dei, quæ alijs certa dispensatione abscondit, quemadmodum ipse in euangelio ait: Confiteor tibi pater domine cæli & terræ, quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis, ita pater, quoniã sic fuit bene placitum ante te. Quam plurima quoque eis contradidit atque commisit, eosque in multis docuit, quorum postmodum obliuionem acceperunt, neque nisi per suggestionem spiritus sancti, ad eorum memoriã reuocata sunt. Multa item dicturus fuerat eis, quæ capere nondum poterant, quæ tamen accepto spiritu sancto, plenè perfecteque cognouit.

DE V
cognouit
multa ha
testis po
rit ille sp
mnam ve
autem sp
ter in no
mnia, & f
que dixe
ac euiden
mnia quæ
sunt, sic r
nim si E
mnia, quæ
literis de
bere pot
bus popu
sum (vtp
tius Eccl
parabat)
quis, alic
descripse
cta, non p
stante Io
qui ait: M
Iesus in c

DE VERBI DEI VIRTUTE. 203

cognouerunt. Vnde dixit eis: Adhuc *Ioan. 16.*

multa habeo vobis dicere, sed non po-

testis portare modò. Cum autem vene-

rit ille spiritus veritatis, docebit vos om-

nem veritatem. Et iterum: Paracletus *Ioan. 14*

autem spiritus sanctus, quem mittet pa-

ter in nomine meo, ille vos docebit om-

nia, & suggeret vobis omnia, quæcũ-

que dixerò vobis. Certum identidem

aceuidens est, quemadmodum non o-

mnia quæ Christus gessit conscripta *Scripta*

sunt, sic neque omnia quæ docuit. Ete- *non sunt*

nim si Euangelistæ non potuerunt o- *omnia*

mnia, quæ operatus est, siue quæ gessit, *Christi ge*

literis demandare, multo minus descri- *sta & dog-*

bere potuerunt omnia illius verba, qui *mata.*

bus populos palam, & discipulos seor-

sum (vtpote quos ad magisterium to-

tius Ecclesiæ, iam instituebat ac præ-

parabat) edocuit. Profectò facilius

quis, alicuius opera omnia, quàm verba

descripserit. Palam autem est Christi a-

cta, non potuisse conscribi omnia, te-

stante Ioanne apostolo & Euangelista, *Ioan. 10.*

qui ait: Multa quidem & alia signa fecit

Iesus in cõspectu discipulorum suorũ,

quæ

d quæ

IOANN. SLOT. GEF.

Ioan. 21.

quæ non sunt scripta in libro hoc. Et iterum: Sunt autem & alia multa, quæ fecit Iesus, quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundū, capere posse eos, qui scribendi sunt libros.

CAPVT III.

Matt. 28.

Magisterium spiritus sancti

Manifestum est itaq; Christum plurima & fecisse & docuisse, quæ nullis canonicis scripturis aut comprehensa sunt, aut comprehendi commodè potuerunt, quorum tñ bona pars fidelibus ad salutem necessaria est, quæ Apostoli à Christo viua voce acceperunt, & ipso mādante gentibus (quas ad fidem prædicando conuerterunt) tradiderunt, quemadmodum ait: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris, & filij, & spiritus sancti, docentes eos seruare omnia, quæcunque mandauit vobis. Huc accedebat spiritus sancti magisterium, qui & docuit eos omnia quæ docerent & instituerent ad ædificationem credentium, & verba Christi, quæ iam memoria eorum exciderant, denuo suggessit. Hoc ergo magisterio edocti apostoli,

DE
stoli, p
seruand
turis co
ditione
bus apo
tenete t
p sermo
alibi: La
per om
tradidi v
spectat q
multa scr
mini, qu
modum
stolæ, cæ
nam. In d
perambu
firmans e
precepta
de etiam
bit, dicēs
di, deuitā
oppositio
Quod ven
præscrip
telligit vi

DE VERBI DEI VIRT. 204

stoli, plurima fidelibus credenda & ob-
seruanda tradiderunt, quæ nullis scrip-
turis committere voluerunt, & per tra-
ditionē ad nos vsq; deuenerūt. De qui-
bus apost. Paulus scribit, dicēs: State &
tenete traditiones quas didicistis, siue
p̄ sermonē, siue p̄ epistolā nostram. Et
alibi: Laudo (inquit) vos fratres, quod
per omnia mei memores estis, & sicut
tradidi vobis, p̄cepta mea tenetis. Huc
spectat quod in eadem epistola, quum
multa scripssisset Corinthijs de cœna do-
mini, quia necesse non erat, vt omnem
modum & ordinem, committeret epi-
stolæ, cætera (inquit) quū venero dispo-
nam. Inde est etiam quod paulus, quum
perambulare Syria & Ciliciam, con-
firmans ecclesias, p̄cipiebat custodire
p̄cepta Apostolorū & seniorum. Vn-
de etiam discipulo suo Timotheo scri-
bit, dicēs: O Timothee depositū custo-
di, deuitās p̄phanas vocū nouitates, &
oppositiones falsi nominis scientiæ.
Quod verbum Tertullianus in libro de
p̄scrip. Hæreticorum de doctrina in-
telligit viua voce tradita. Traditiones
d 2 (inquit)

Traditio-
num auto-
ritas,

2. Tim 2.

1. Cor. 11.

1. Cor. 12.

Actor. 15.

1. Tim. 6.

IOAN SLOT GEF.

(inquit) per viam vocem doctrinæ ecclesiasticæ, appellabat Apostolus depositum. Ceterum quoniam hæ sacrosanctæ traditiones partim à Christo, partim à spiritu sancto, apostolis sunt reuelatæ ad vtilitatem Ecclesiæ, non immerito sub verbi dei definitione comprehenduntur, & corrui aduersariorum definitio, qua definiunt illud duntaxat esse verbum Dei, quod à deo reuelatû, solis scripturis canonicis, exertis verbis expressum est. Aduersus quam licet multa scripserimus in eo libro, quæ de retinenda fide orthodoxa & catholica, aduersus hæreses & sectas, lib. 2. cap. 3. & 4. conscripsimus, tamen ne nostram sententiam siue definitionem, hoc loco nudis duntaxat verbis affirmasse videamur, quoniam in ore testium duorum aut trium stat omne verbum, tres aut quatuor pro nostra sententiâ testes producemus in medium.

CAPVT V.

PROcedat itaque in medium Tertullianus autor sanè peruetustus, & expli-

DE
explicet
cui titulu
tis, scrib
tionis ob
ritas scri
ditio no
Planè ne
exempla
tionum,
strumen
inde cor
camus. D
diar, aqu
quando p
manu co
bolo, & p
ter merg
dentes, e
determi
mellis co
quæ ea di
tam hebe
ristiæ fac
ctus, & c
no etiam
liorum n

explicet sententiã suam. Is enim libro, **Tertullia-**
 cui titulum esse voluit, De corona mili **ni testimo-**
 tis, scribit in hæc verba: Etiam in tradi **nium de**
 tionis obtentu, exigenda (inquis) auto **Tradi io-**
 ritas scripta. Ergo quæramus, an & tradi **nibus non**
 ditio non scripta, non debeat recipi? **scriptis**
 Planè negabimus recipiendam, si nulla
 exempla præiudicent aliarum observa-
 tionum, quas sine vllius scripturæ in-
 strumento, solius traditionis titulo, ex-
 inde consuetudinis patrocínio vindicamus.
 Denique vt à baptisate ingrediar, aquam
 adituri, ibidem, sed & aliquando prius
 in Ecclesia sub antistitis manu contestamur
 nos renunciare diabolo, & pompæ, & angelis
 eius. De hinc ter mergitamur, amplius aliquid
 respõdentes, quàm dominus in Euangelio
 determinauit. Inde suscepti, lactis & mellis
 concordiam prægustamus. Ex quæ ea die,
 lauachro quotidiano, per totam hebdomadam
 abstinemus. Eucharistiæ sacramentum, & in
 tempore victus, & omnibus mandatum à
 domino etiam antelucanis cœtibus, nec de
 aliorum manu, quam præfidentium sumimus.

IOANN. SLO. GEF.

mimus. Oblationes pro defunctis, pro natalitijs, annua die facimus. Die dominico ieiunium nefas ducimus, vel de geniculis adorare. Eadem immunitate à die pasche in pentecostem vsq; gaudeamus. Calicis aut panis etiam nostri, aliquid decuti in terram, anxie patimur. Ad omnem progressum atq; promotum ad omnem aditum & exitum, ad vestitum & calceatum, ad lauachra ad mensas, ad lumina, ad cubilia, ad sedilia, quacunq; nos conuersatio exercet, frontem crucis signaculo terimus. Harum & aliarum huiusmodi disciplinarum, si legem expostules scripturarum, nullam inuenies, traditio tibi prætenditur autrix, consuetudo confirmatrix, & fides obseruatrix. Rationem traditioni, consuetudini, fidei, patrocinaturam, aut ipse perspicies, aut ab aliquo, qui perspexerit, disces. Interim nonnullam esse credes, cui debeat obsequium. Adijcio vnum adhuc exemplum, quatenus & de veteribus docere conueniant. Apud Iudæos tam solemne est foeminis eorum velamen capitis, vt inde noscantur. Quæro legem,

DE
legem, A
conspici
fit, priua
tuit, aut
virgines
tes, nec a
fas. Si &
gumentu
re, & hic
nerat eru
tò abscor
iam plac
ti, nō put
placuit. F
ipsa quo
in quacu
reperio, f
dini mor
quandoc
terpretat
emplis r
non scrip
tione def
dine, idon
ex perfe
suetudo a

legem, Apostolum differo. Si Rebecca
 conspecto procul sponso velamen inua-
 sit, priuatus pudor legem facere nõ po-
 tuit, aut causæ suæ fecerit. Tegantur
 virgines solæ, & hoc nuptum venien-
 tes, nec antequam cognouerunt spon-
 sas. Si & Susanna in iudicio reuelata, ar-
 gumentum velatæ præstat, possum dice-
 re, & hic velamen arbitrij fuit. Rea ve-
 nerat erubescens de infamia sua, meri-
 tõ abscondens decorem, vel quia timēs
 iam placere. Cæterùm in stadio mari-
 ti, nõ putem velatam deambulasse, quæ
 placuit. Fuerit nunc velata semper. In
 ipsa quoq; legem habitus inquirō, vel
 in quacunque alia. Si legem nusquam
 reperio, sequitur vt traditio consuetu-
 dini morem hunc dederit, habiturum
 quandoq; Apostoli autoritatem ex in-
 terpretatione rationis. His igitur ex-
 emplis renunciatum erit, posse etiam
 non scriptam traditionem, in obserua-
 tione defendi confirmatam consuetu-
 dine, idonea teste pbatæ tũc traditiõis *Consuetu-
 dinis vis.*
 ex perseverantia obseruationis. Con-
 suetudo autem etiã in ciuilibus rebus,

IOANN. SLOT. GEF.

pro lege suscipitur, cum deficit lex, nec differt scriptura an ratione consistat, quando & legem ratio commēdet. Porò si lex ratione constat, lex erit omne iam quod ratione constiterit, à quocūque productum. An non putas omni fidei licere concipere & constituere, dūtaxat quod deo congruat, quod disciplinæ conducat, quod saluti proficiat, dicente domino: Cur autem non & à vobis ipsis, quod iustum est iudicatis? vt non de iudicio tantum, sed de omni sententia rerum examinandarum. Dicit & Apostolus: Si quid ignoratis, deus vobis reuelabit. Solitus & ipse consilium subministrare, cum præceptum domini non habebat, & quædam edicere à semetipso, sed & ipse spiritum dei habes deductorem omnis veritatis. Itaq; consilium & edictum eius, diuini iam præcepti instar obtinuit, de rationis diuinę patrocínio. Hęc nūc postula, saluo traditionis respectu, quocūq; traditore cęsetur, nec autorē respicias, sed autoritatem, & in primis consuetudinis ipsius, quæ propterea colenda est, ne non sit ratio.

DE V
rationis
derit, tun
fit tibi co

Succed
Sperhib
magnus C
pus, sancti
celeberrim
cto cap. 27
mata quæ
dam habe
ta, quæda
lorū, in m
dita recep
vim habere
quam con
niter exp
siastica. N
pto prod
tum habe
cere, imp
quę in Eu
habentur
cationem

rationis interpres, vt si & hanc Deus de-
derit, tunc discas cur nam obseruanda
sit tibi consuetudo. Haftenus ille.

CAPVT VI.

Succedat iam alius, & testimonium
Sperhibeat veritati. Is erit Basilius
magnus Cæsariensis quondam Episco-
pus, sanctitatis & eruditionis opinione
celeberrim⁹, qui in libro de spiritu san-
cto cap. 27. scribit in hæc verba: Dog-
mata quæ in Ecclesia prædicantur, quæ
dam habemus è doctrina scripto prodi-
ta, quædam rursus ex traditione aposto-
lorū, in mysterio, id est, in occulto tra-
dita recepimus. Quorum vtraque parē
vim habent ad pietatem, nec his quif-
quam contradicit, quisquis sanè vel te-
nuer expertus est, quæ sint iura eccle-
siastica. Nam si consuetudines, quæ scri-
pto proditæ non sunt, tanquã haud mul-
tum habentes momenti conemur reij-
cere, imprudentes & ea damnabimus,
quæ in Euangelio necessaria ad salutem
habentur, imò potius ipsam fidei prædi-
cationem, ad nudum nomen contrahe-
mus

Dogmata
quædam
habentur
scripto
prodita,
quædam
traditione

IOAN. SLOT. GEF.

mus. Quod genus est, vt eius q̄ primū
est & vulgatissimū primo loco cōme-
morē, vt ligno crucis eos, qui sp̄e collo-
carunt in Christū, signemus, q̄s scripto
docuit vt ad orientē versi precemur, q̄
nos docuit scriptura? Inuocationis ver-
ba, quū ostēditur panis Eucharistiæ, &
poculū benedictionis quis sanctorū in
scripto nobis reliquit? Nec em̄ his con-
tenti sumus, quę commemorat Apосто-
lus aut Euangeliū, verūm alia quoq; &
ante & post dicimus, tanq̄ multū habē-
tia momenti ad mysteriū, quę ex tradi-
tione citra scriptū accepimus. Cōsecre-
mus aut aquā baptismatis, & oleū vncti-
onis, p̄terea ipsum q̄ baptismū accipit,
ex quib. scriptis. Nōne à tacita secretaq;
traditiōe? Ipsam porrò Dei iniūctiōe,
q̄s sermo scripto p̄ditus docuit? Iā ter
immergi hominē, vnde est traditū? Re-
liqua itē quę fiunt in baptismo, veluti
renūciare satanæ & angelis eius, ex qua
scriptura habemus? Nōne ex priuata
& arcana hac traditione? Nōne ex do-
ctrina, quā patres nostri in silentio, qd̄
curiosos & otiosos submouet, seruarūt?
Pul-

DE V

Pulchrè q̄
norum ver
uari. Nam
initiat, q̄
nam, publ
quid tand
ses, qui no
passus sit c
phanos ex
Sed priora
Leuitas fo
ministerio
caustomat
steriū face
ex oībus f
ne id quid
quotannis
horā, qua f
propter no
stupore in
probè scie
tas & vnde
se contēpt
tum est, q̄
iunctā esse
studium.

Pulchrè quidem illi, nimirū docti arca-
 norum venerationem silentio confer-
 uari. Nam quæ nec intueri fas est, non
 initiatis, qui conueniebat horū doctri-
 nam, publicitus circūferri scripto? Aut
 quid tandē sibi voluit magnus ille Moy-
 ses, qui non omnia quæ erāt in templo,
 passus sit omnibus esse peruia, sed pro-
 phanos extra sacros cancellos statuit.
 Sed priora atria purioribus permittēs,
 Leuitas solos dignos censuit, numinis
 ministerio, mactationes autem & holo-
 caustomatū oblationes, reliquūq; mini-
 steriū sacerdotibus assignauit, atq; vnū
 ex oībus selectum in adita recepit, ac
 ne id quidem semp, sed vno tantū die
 quotannis, rursus & huius diei certam
 horā, qua fas esset ingredi, p̄stituit, quo
 propter nouitatē & dissuetudinē, cum
 stupore intuerentur sancta sanctorum,
 probè sciens p̄ sua sapientia, res vsu tri-
 tas & vndecūq; parabiles, expositas es-
 se contēptui, cæterū ei quod seposi-
 tum est, quodq; rarū est, huic natura cō-
 iunctā esse summam admirationem ac
 studium. Ad eundem profectō mo-
 dum

IOANN. SLO. GEF.

dum, & qui in primordijs Ecclesiæ certos ritus præscripserunt Apostoli & patres, in occulto silentioque mysterijs suam seruare dignitatem. Neq; enim omnino mysterium est, quod ad populares ac vulgares aures effertur. Hæc est ratio, quur quædam citra scriptum tradita sunt, ne dogmatû cognitio, propter assuetudinem, vulgo veniret in contemptum. Aliud auté est dogma, aliud edictum. Nam dogmata silentur, edicta verò publicantur. Est autem silétij species etiam obscuritas qua vtitur scriptura, mentem ad contemplationem dogmatum inhabilem exercens, idque ad utilitaté in scripturis versantium. Hanc ob causam omnes spectamus ad Orientem quum precamur, pauci tamen nouimus, quod id facientes antiquam requirimus patriã, videlicet paradysum, quem conseruat Deus in Eden ad Orientem. At in prima sabbati, erecti perficimus deprecationes, sed rationem nõ omnes nouimus. Nõ solùm enim quòd veluti simul cum Christo resucitati, quòd fursum sunt quærere debemus, in die resurre-

Dogma
quid.
Edictum
quid.

Oramus
ad oriente

Oraimus
bimta die
stantes.

DE V
resurrecto
do precamur
nefacimus
quo modo
quum sit p
mus à Me
Facta est (i
vnus, tan
nus sit ide
gularem a
mista alicu
significan
temporun
ac vespere
tem, hoc e
habet, nec
igitur in h
docet, stan
assidua co
quam des
demigrati
& totum t
admoniti
illo seculo
& primus
tem sacræ

DE VERBI DEI VIR. 109

resurrectionis datæ nobis gratiæ stan-
do precantes nosmetipsos commone-
nefacimus, sed quòd is dies videatur ali-
quo modo imago venturi seculi. Eoq; **Genes. 1**
quum sit principium dierum non pri-
mus à Moyse, sed vnus appellatus est:
Facta est (inquit) vespere & mane dies
vnus, tanquam qui sæpe recurrat, vt v-
nus sit idem & octauus, vnum illum sin-
gularem ac verum octauum, cuius Psal-
mista alicubi in Psalmis meminit, per se
significans, diem inquam post horum
temporum statum nunquam finiendũ,
ac vespere nescium, nec successori cedẽ
tem, hoc est, æternitatem, quæ nec finẽ
habet, nec senium nouit. Necessarium
igitur in hoc die ecclesia suos alumnos
docet, stantes absoluere preces suas, vt
assidua commotione vitæ illius nun-
quam desituræ, nõ negligamus ad eam
demigrationem parare viaticum. Quin
& totum tempus vsque ad Pentecostẽ,
admonitio est resurrectionis, quàm in
illo seculo expectamus. Nam vnus ille
& primus dies septies multiplicatus, sep-
tem sacræ Pentecostes hebdomadas ab-
sol-

IOANN. SLOT. GEF.

soluit. A primo enim incipiens, in prin-
cipiū definit, per similes qui in medio
intercedūt dies quinquagies euolutus.
Vnde & æternitatem similitudine re-
fert, dum velut in motu circulari, ab ijs-
dē orsus signis, in eadē definit. In quo
corporis erecto habitu ꝑcari poti⁹ nos
ecclesiæ ritus docuerunt, nimirū per e-
uidētē cōmonitionē, quasi transferē-
tes mentem nostrā, à ꝑsētib⁹ ad futu-
ra. Insuper & quoties genua flectimus,
& rursus erigimur, ipso facto ostendi-
mus, ꝑ ob peccatum in terram delapsi
sumus, & ꝑ humanitatē eius qui creauit
nos, in cœlum reuocati sumus. Deficiet
me dies, si Ecclesiæ mysteria citra scrip-
tum tradita, pergam recensere. Omit-
to cætera, ipsam fidei professionem,
qua credimus in patrē & filium & spi-
ritum sanctum, è quibus habemus scri-
ptis? Etenim si quoniam ex baptismi
traditione, iuxta pietatis congruentiā,
vt baptizamur, ita credere debemus,
si similem baptismi professionem exhi-
bemus, concedant nobis, vt iuxta ean-
dem consequentiam, similiter glorifi-
cemus

Oramus
genua fle-
ctentes, &
deuoto eri-
gentes,

DE V
cemus De
rificandi m
traditum r
fidei profes
memorauit
Hæc ille-
libro contr
qui non vo
ta non esse
tè dici pu
venena, no
parationes.
stes, noua b
insidias, c
vorum, sec
Apostolus.

D Enic
ad Ia
scripta, se
quidem tot
tur, datur i
lis, vel plen
in ecclesia t
mendata at
dñi passio

cemus Deum, vt credimus. Quòd si glorificandi modum, veluti scripto non traditum reijciunt, proferant nobis & fidei professionis, cæterorum quæ cõmemorauimus, probationem è sacris. Hæc ille. Diuus quoque Hilarius in libro contra Constantium Augustum qui non volebat verba dici quæ scripta non essent, sic scribit: Dic prius si rectè dici putas: Nolo aduersum noua venena, nouas medicamentorum comparationes. Nolo aduersum nouos hostes, noua bella. Nolo aduersum nouas insidias, consilia recentia. Nouitates vocum, sed prophanas, deuitari iubet Apostolus.

CAPVT VII.

DEniq; D. Augustinus epist. 118. ad Ianuariũ: Illa, inquit, quæ nõ scripta, sed tradita custodimus, quæ quidem toto terrarum orbe obseruantur, datur intelligi, vel ab istis Apostolis, vel plenarijs concilijs (quorum est in ecclesia saluberrima autoritas) commendata atq; statuta retineri, sicut quæ dñi passio & resurrectio & ascensio
in cœ-

IOAN. SLOT. GEF.

in cœlum, & aduentus de cœlo spiritus
 sancti, anniuersaria celebritate celeban
 tur, & si quid aliud tale occurrerit, q̄
 seruetur ab vniuersis, quacunque se dif
 fundat ecclesia. Et iterum ibidem: Si di
 uinæ (ait) scripturæ præscribit autori
 tas, non est dubitandum quin ita facere
 debeamus vt legimus, vt iam non quo
 modo faciendum, sed quomodo sacra
 mentum intelligendum sit disputemus.
 Similiter etiam si quid horum, tota die
 per orbem frequētat ecclesia. Nam hoc
 quin ita faciendum sit disputare, in solen
 tissimæ insanix est. Hactenus ille. Cum
 hunc librum primo conscriberemus sa
 tis esse videbatur nobis, si in ore duorū
 vel trium testium contenti essemus, sed
 nunc propter quosdam qui suis cauilla
 tionibus omnia eludunt plures placuit
 adducere in testimonium veritatis. Ita
 que Dionysius Areopagita sanctissimi
 apostoli Pauli discipulus cap. 1. Eccles.
 Hierarchiæ ita scribit: Substantia sacer
 dotij nostri, scriptura sacra est, nobis di
 uinitus tradita. Porrò huiusmodi plena
 venerationis eloquia dicimus: quæq; à
 beatif

DE V
 beatissimis
 sacris myst
 ctis ac theo
 bris. Ac p̄te
 simis viris
 propinqua
 rarchiæ do
 tores nostr
 animum (n
 corporali c
 nitus exce
 fusa sunt. E
 cipes nostr
 instituerun
 bus, sed sig
 rūt. Est en
 omnium sc
 eloquia. N
 stri sacerdo
 summa, sup
 sius sancti
 cepissent, &
 & propaga
 sent, ipsiqu
 um) poster
 tim cupere

beatissimis patribus nostris (à quibus
 sacris mysterijs imbuti sumus) in san-
 ctis ac theologicis commendata sunt li-
 bris. Ac p̄terea, quęq; ab eisdem sanctif-
 simis viris, sacratiore & purgatiore &
 propinqua quodammodo, cęlesti hie-
 rarchię doctrina, sancti duces ac p̄cep-
 tores nostri didicerunt, & ex animo in
 animum (medio intercurrente verbo,
 corporali quidem, sed quod carnis pe-
 nitus excedat sensum) sine literis trans-
 fusa sunt. Et ipsi quoq; sanctissimi prin-
 cipes nostri, dum sacra publicę agenda
 instituerunt, non apertis & patulis sensi-
 bus, sed signis augustioribus tradide-
 rūt. Est enim non omnis sanctus, neq;
 omnium scientia est, vt sacra testantur
 eloquia. Necessario itaq; primi illi no-
 stri sacerdotalis muneris duces, cum ex-
 summa, supersubstantialiq; deitate, ip-
 sius sancti muneris plenitudinem per-
 cepissent, & id ipsum deinceps proferre
 & propagare, à diuina bonitate missi es-
 sent, ipsique (vt qui transsissent in de-
 um) posteros ad diuina prouehere affa-
 tim cuperent, visibilibus signis, cęle-
 e stia

IOANN. SLOT. GEF.

stia sacramenta texerunt, varietateque ac multitudine, quod vnicum est et collectum tradiderunt. Et in humanis imaginibus res diuinas, materialibusque figuris, spiritualium maiestatem, atque in ijs quæ nobis sunt familiaria, summa illa & supersubstantialia, partim scriptis, partim non scriptis institutionibus suis (iuxta quod sacræ definiunt leges) nobis tradiderunt, etc.. Sanctus Ignatius beatissimi Apostoli Ioannis discipulus, cum per Asiam (vt scribit Eusebius libro 3. Ecclesiasticæ historiæ capite 36.) sub custodia nauigaret, singulas quasque digrediens ciuitates, Ecclesiæ populos Euangelicis cohortationibus edocebat in fide persistere, et obseruare se ab hæreticorum contagijs, qui tunc primùm copiosius cœperant pullulare, et vt diligentius ac tenacius, Apostolorum traditionibus inhaerent, quas traditiones cautelæ gratia, et ne quid apud posteros remaneret incerti, etiam scriptas se asserit reliquisse. Sed dolendum et deplorandum est valde, quod interciderint. Irenæus
vici-

DE V
vicinus ap
pote qui
lycarpum
li discipul
tertio adu
postquam
in Roman
inquit: Ha
ea quæ est
ditio, et v
nit vsq; ad
stenio, vn
esse, qu
lis, vsque
dita in ve
it semper
rat, quæ
sunt vera
Episcopus
Cæciliū, d
onē Chri
sine vino c
xta Chri t
matq; et h
dñm et D
et autorē,

vicinus apostolorum temporibus (vt-
 pote qui fortissimum martyrem Po-
 lycarpum sanctissimi Ioannis Apосто-
 li discipulum audiuit et vidit) libro
 tertio aduersus hæreses capite tertio,
 postquam Episcoporum successione
 in Romana Ecclesia enumerasset, ita
 inquit: Hac ordinatiõe et successione,
 ea quæ est ab Apostolis, in Ecclesia tra-
 ditio, et veritatis præconatio, perue-
 nit vsq; ad nos. Et est plenissima hæc o-
 stensio, vnam et eandẽ viuificatricẽ fidẽ
 esse, quæ in Ecclesia ab Apосто-
 lis, vsque nunc sit conseruata, et tra-
 dita in veritate. Et Polycarpus docu-
 it semper, quæ ab apostolis didice-
 rat, quæ et Ecclesiæ tradidit, et sola
 sunt vera, etc. S. Cyprianus martyr et
 Episcopus celeberrimus, li. 2. epist. 3. ad
 Cæciliũ, docet calicẽ q̄ in cõmemorati-
 onẽ Christi offertur, nec rectè cũ aqua
 sine vino offerri, nec vinũ absq; aqua iu-
 xta Chri traditionẽ offerri posse, affir-
 matq; et hoc per traditionẽ, Christum
 dñm et Deum huius sacrificij doctore
 et autorẽ, hoc ipsũ fecisse et docuisse. Et

IOAN. SLOT. GEF.

in ferm. de ablutione pedū disertis verbis dicit, non minus ratum esse quod dicitur a sancto apostoli tradiderunt, quàm quod ipse (videlicet Christus) tradidit, & in sui commemorationem fieri præcepit. Origenes homi. 29. in Matthæū de hæreticis loquens: Quoties, inquit, canonicas proferunt scripturas, quibus omnis Christianus consentit & credit, videntur dicere: Ecce in domibus verbum est veritatis. Sed nos illis credere non debemus, nec exire à prima Ecclesiastica traditione, nec aliter credere, nisi quemadmodum per successionem Ecclesiæ Dei tradiderunt nobis. Et in præfatione in lib. periar. dicit: Illa sola credenda est veritas, quæ in nullo, ab Ecclesiastica discordat traditione. Athanasius in lib. de incar. verbi Dei: Qui quæ ultra vires, inquit, sunt, indagat, in præcipiti consistit. Qui verò Traditionibus inhæret, extra periculum versatur. Hieronymus aduersus Luciferianos scribit, multa quæ per traditionem in Ecclesijs observantur, auctoritatem sibi scriptæ legis usurpasse. Epi-

DE V
Epiphan
tet, inq
omnia à
Quapro
in Tradi
runt, qu
lus: Sicut
ceo, & si
tinetis, n
tius Liri
sus prop
plici mo
uinæ sci
de Eccle
quibus c
patres tr
buerint.
quicquid
reuelatu
Deo, ad
quæ ape
nentur l
firmant
Deo reu
pturis ex

DE VERBI DEI VIRTUTE. 213

Epiphanius aduersus hæresim 61. Oportet, inquit, & Traditione uti. Non enim omnia à diuina scriptura accipi possunt. Quapropter aliqua in scripturis, aliqua in Traditione, sancti apostoli tradiderunt, quemadmodum dicit S. Apostolus: Sicut tradidi vobis. Et alibi: Sic doceo, & sic tradidi in Ecclesijs. Et: Si continetis, nisi frustra credidistis. Vincentius Lirinensis in aureo suo libro aduersus prophan. voc. no. docet fidem duplici modo esse inueniendam. Primo diuinæ scilicet legis autoritate, tum deinde Ecclesiæ catholicæ Traditione. Ex quibus omnibus constat, quantum hi patres traditionibus Ecclesiasticis tribuerint. Quum itaque verbum Dei sit quicquid ad Ecclesiæ utilitatem à Deo reuelatum est, & quàm plurima sint à Deo, ad Ecclesiæ utilitatem reuelata, quæ apertis verbis in sacris haud continentur literis, constat errare eos, qui affirmant solum esse verbum Dei, quod à Deo reuelatum duntaxat canonicis scripturis exertis verbis demandatum est.

IOANN. SLOT. GEF
CAPVT VIII.

Volunta-
tis suæ ar-
canū, nul-
lo vnquā
tempore
Deus mor-
talibus in-
finuare
destitit,

Matt. 20

Porro per verbum suum, Deus sanctissimæ voluntatis suæ arcanum, miseris mortalibus aperire dignatus est. Quod vt quam commodissimè faceret, ad id muneris nullo vnquam tempore, tremēde suæ maiestatis legatos, destinare omisit, qui ea quæ Ecclesiæ suæ ad salutem necessaria essent, exponerēt. Huic rei ipsa veritas in Euangelio eiusmodi parabola testimonium perhibet dicens: Simile est regnum cœlorum homini patrifamilias, qui exijt primo mane conducere operarios in vineam suam. Conuentione autem facta cum operarijs ex denario diurno, misit eos in vineam suam. Et egressus circa horam tertiam, vidit alios stantes in foro otiosos, et dixit illis: Ite et vos in vineam meam, et quod iustum fuerit dabo vobis. Illi autem abierunt. Iterum autem abiit circa sextam et nonam horam, et fecit similiter. Circa vndecimam verò exijt, et inuenit alios stantes, et dicit eis: Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei: Quia nemo nos conduxit. Dicit illis:

DE
illis: Ite
paterfan-
omnis cre-
tudo eiu-
sam, scilicet
iusto, vsc
in fine m-
ctos prot-
vt sanctu-
go pater-
neam sua-
nona & v-
cit, quia d-
aderudi-
dicatores
ne eteni-
ad Noe.
ad Abrah-
ham vsq-
Moyse
Vndecim
que ad fi-
sancti A-
dā ergo
excolēd-
destitit

DE VERBI DEI VIRT. 214

illis: Ite et vos in vineam meam. Iste paterfamilias, Deus pater est, cui seruit omnis creatura, cuius est terra et plenitudo eius, qui habet vineam vniuersam, scilicet Ecclesiam, quæ ab Abel iusto, vsque ad vltimum electum, qui in fine mundi nasciturus est, quot sanctos protulit, quasi tot palmites misit, vt sanctus Gregorius exponit. Hic ergo paterfamilias ad excolendam vineam suam, mane, hora tertia, sexta, nona & vndecima, operarios conduxit, quia à mundi initio vsque ad finem, ad erudiendam plebem fidelium, prædicatores congregare non destitit. Mane etenim mundi fuit ab Adam vsque ad Noe. Hora verò tertia, à Noe vsque ad Abraham. Sexta quoque, ad Abraham vsque ad Moysen. Nona autem, à Moysen vsque ad aduentum domini. Vndecima verò, ab aduentu domini, vsque ad finem mundi, in qua prædicatores sancti Apostoli missi sunt. Ad erudiendam ergo dominus plebem suam, quasi ad excolendam vineam suam, nullo tempore destitit operarios mittere, quia & prius

IOAN SLOT GEF.

per patres, & postmodum per legis doctores & prophetas, ad extremum verò per apostolos, dum plebis suæ mores excoluit, quasi per operarios in vineæ suæ cultura laboravit. Hæc ille.

CAPVT IX.

Ephe 4
Apostolorum
successores in
cultura vineæ
domini qui sint

Porrò apostolis successerunt pastores & doctores, de quibus Paulus ait: Christus dedit quosdam quidem apostolos, quosdam autem prophetas, alios verò Euangelistas, alios autem pastores & doctores, ad consummationem sanctorum, in opus ministerij, in ædificationem corporis Christi, donec occurramus omnes in vnitatem fidei, & agnitionis filij Dei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi, vt iam non simus paruuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrinæ in nequitia hominum, in astutia, ad circumuentionem erroris. Quibus planè verbis sanctus Apostolus hos pastores & doctores ac cæteros dicit esse institutos in opus ministerij in ædificationem corporis Christi, id est, vt fidelibus

DE
libus ver
clesiã Ch
Cum aut
omnes in
filij Dei, i
ram ætati
institutur
lorum ter
ad finem
nempe do
Cæterum
ti, quem p
ens? Vt ia
fluctuant
to doctri
cur pasto
nistri dat
nem mur
cut parur
mur om
per eoru
tineantu
tur effica
ti studio
electæ E
non tem

libus verba salutis administrent, & ecclesiã Christi, verbo spiritus ædificent. Cum autem dicit: Donec occurramus omnes in vnitatem fidei, & agnitionis filij Dei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi, docet institutum istud, non solùm ad apostolorum tempora spectare, verùm etiam ad finem vsque seculi perduraturum, nempe donec occurramus omnes, &c. Cæterùm quis scopus est huius instituti, quem prospexit Christus hæc instituens? Vt iam non simus (inquit) paruuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrinæ &c. Hæc etenim causa est, cur pastores & doctores, cæteri que ministri dati sint Ecclesiæ, & vsque in finem mundi dabuntur, ne fideles sint sicut paruuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrinæ, sed potius per eorum prædicationem, & in fide cõtineantur stabiles, & in opere inueniantur efficaces. Vides ergo quàm vigilantissimo studio, & quàm paterna sollicitudine, electæ Ecclesiæ suæ erudiendæ, nullo non tempore, doctores quasi operarios

IOANN. SLOT. GEF.
vineę suę, destinãdo intendit, & quod
hactenus fecit, id ipsum facturus sit vs-
que ad finem mundi.

CAPVT X.

**Ecclesia
nunquam
est à Deo
derelicta.**

Ioan. 24.

Ioan. 15.

CAcutiunt proinde quasi in meri-
diana luce, qui blasphemantes di-
cere audent, per multa retroacti tem-
poris secula, Ecclesiam à Deo in erro-
ribus fuisse derelictam, donec tandē he-
resiarcha nostri temporis, cum suis de-
testandis asseclis, in mediū profilisset.
Quod quàm sit ridiculum, quàmq; va-
num, tædet ostendere, nisi essent quos
nō puderet hoc credere atq; asserere. Si
quidem Ecclesia regitur magisterio spi-
ritus sancti, qui non finit eã errare, sed
in rebus dubijs et ambiguis crudat eã.
Paracletus spiritus sanctus (inquit Chri-
stus ipsa veritas) quem pater mittet in
nomine meo, ille vos docebit oĩa, et sug-
geret vobis oĩa quæcũq; dixero vobis.
& iterũ: Cũ venerit paracletus, quẽ ego
mittã vob. à patre, spiritũ veritatis qui
à patre procedit, ille testimoniũ perhi-
bebit de me. Et cum venerit ille spiri-
tus

DE V
tus verita
tatem. E
paracletu
biscum i
quem mu
dicis: Ista
is loquut
presentes
temur qu
postolis C
se loquut
lis solis c
rũ etia
tamen in
raliter ist
nihilomi
exhibuit
vsque ad
dem tun
dum fue
pistola a
manifest
poribus
Non solu
qui tũ pr
nes Chr

tus veritatis, docebit vos omnem veritatem. Et: Ego rogabo patrem, et alium *Ioan. 16*

paracletum dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum, spiritum veritatis

quem mundus nõ potest accipere. Sed

dicis: Ista verba Christus Apostolis suis loquutus est et pollicitus, qui tum

præsentes erant, nihil ergo ad nos. Fate

temur quidem Christum ista verba Apostolis (qui tum præsentes erant) esse

loquutum et pollicitum, sed non illis solis qui tum præsentes aderant, verum

etiam alijs absentibus, credituris tamen in Christum, quibus etsi corporaliter ista verba non fuerit loquutus,

nihilominus tamen promissionem hæc exhibuit, et exhibebit post futuris usque ad finem sæculi. Paulus siquidem tunc non aderat, quippe qui nõ dum fuerat conuersus, et tamen is in epistola ad Timotheum dicit: Spiritus manifestè dicit, quia in nouissimis temporibus discedent quidam à fide etc. *1. Tim 4.*

Non solùm itaque propter Apostolos, qui tunc præsentes erant, sed propter omnes Christianos, quotquot essent futuri,

Obiectio

Solutio

Non solis apostolis promisit Christus magisterium spiritus sancti.

IOANN. SLOOT. GEF.

1. Tim. 3

turi, quamdiu militat hic in terris Ecclesia, pollicitationes has à Christo fuisse factas perspicuum est. Docet ergo spiritus iste veritatis, qui manet nobiscum in æternum, Ecclesiam in cunctis, quæ ad fidei necessitatem attinent. Quo fit, ut propter perpetuam huius spiritus præsentiam, Ecclesia apud Paulum, columna dicatur & firmamentum veritatis, nimirum quòd hoc spiritu veritatis tam solidè fulciatur, ut nequeat errare in his quæ ad dogmatum veritatem spectant. Non ergo potuit promissio domini, tanta per ætatum interualla differri, nec spiritus ille veritatis, quem mundus impiorum non potest accipere, ita septiformem illam donorum suorum continuit largitatem, ut tot Ecclesie generationes, sapientia & intellectu, consilio & fortitudine, scientia & pietate, atque ipso Dei timore fraudaret, donec prodigiosus turpium mendaciorum, & falsorum dogmatum signifer nasceretur, cui nec hoc quidem tribui potest, quòd per exiguam diuinæ inspirationis acceperit portionem, quoniam & hic de illa mundi extitit parte, quæ non

DE
non potest
Repletus
restitit Ch
veritatis s
aliqua ex
stum
pe

DE V
tute,

LIB

isse annu
Ecclesia I

DE VERBI DEI VIRT. 217

non potest spiritum veritatis accipere. Repletus enim spiritu diaboli, spiritui restitit Christi. Nulli ergo suadeatur, quod veritatis subuersorum, spiritus sanctus aliqua ex parte dignatus sit. Nihil ad istum prorsus, de illa virtute

peruenit, quam Ecclesie suae Christus promisit & misit.

DE VERBI DEI VIRTUTE, & Ecclesie insuperabili potentia.

LIBER SECVNDVS.

Caput primum.

Posteaquam praecedenti libro ostendimus, verbu Dei a Deo reuelatum, & per Dei ministros sufficienter semper Ecclesie fuisse annunciatum, iam demum de ipsa Ecclesia Dei (quae verbum Dei sibi praedicatum